

ชื่อเรื่อง ประสิทธิภาพของการบริหารทางเภสัชกรรมในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังแผนกผู้ป่วยนอก

ชื่อผู้วิจัย ภก.ชวตล ช่วงสกุล

บทนำและวัตถุประสงค์ : โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (Chronic obstructive pulmonary disease ; COPD) เป็นปัญหาสำคัญทางสาธารณสุขของประเทศต่างๆทั่วโลกเพราะเป็นสาเหตุสำคัญของการเจ็บป่วยและการเสียชีวิต จากการสำรวจในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๗ พบว่าโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ ๕ ในเพศชาย (ร้อยละ ๕.๙) และอันดับ ๖ ในเพศหญิง (ร้อยละ ๓.๔) โรงพยาบาลศรีสะเกษ มีผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มารับบริการที่โรงพยาบาลศรีสะเกษ มีจำนวนมากขึ้นทุกปี โดยพบว่ามี ๒,๑๖๑ ราย ในปี ๒๕๕๓ และ ๒,๑๐๕ ราย ในปี ๒๕๕๔ จำนวนผู้ป่วยมารับบริการที่แผนกฉุกเฉิน ๒๔๔, ๓๐๘ ราย ในปี ๒๕๕๓ และ ปี ๒๕๕๔ ตามลำดับ จำนวนครั้งที่ผู้ป่วยต้องเข้าพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล ๓๔๓ ราย ในปี ๒๕๕๓ และ ๓๙๐ ราย ในปี ๒๕๕๔ จากข้อมูลดังกล่าว จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการให้บริหารทางเภสัชกรรม จะช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจในความสำคัญของการใช้ยาและการปฏิบัติตัว ก่อให้เกิดความร่วมมือในการใช้ยาตามสั่ง ทำให้จำนวนครั้งของการเข้ารับบริการที่แผนกฉุกเฉิน และพักรักษาตัวในโรงพยาบาล และเป็นการพัฒนางานบริการทางเภสัชกรรมด้วย โดยมี **วัตถุประสงค์** เพื่อประเมินประสิทธิภาพการบริการทางเภสัชกรรมในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

วิธีการศึกษา : การวิจัยเชิงวิเคราะห์ย้อนหลัง แบบ pre - post study กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอก ห้องตรวจอายุรกรรม โรงพยาบาลศรีสะเกษ ระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๕๔ - ธันวาคม ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐๗ ราย เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ แบบบันทึกการให้บริหารทางเภสัชกรรม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลแบ่งออกเป็น ๒ ส่วนคือ ข้อมูลทั่วไป และแบบประเมินผลการบริหารทางเภสัชกรรม เก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติวิเคราะห์ ได้แก่ Paired t-test

ผลการศึกษา : ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ได้รับการบริหารทางเภสัชกรรม มีจำนวนครั้งของการเข้านอนโรงพยาบาลเฉลี่ยลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จาก ๓.๒๙ ครั้ง เป็น ๒.๐๐ ครั้ง ($p < .๐๕$) ส่วนจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยมาพ่นยาที่แผนกฉุกเฉินพบว่าไม่แตกต่างกัน และร้อยละความร่วมมือในการใช้ยาสุดพ่นของผู้ป่วยก็เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากร้อยละ ๘๗.๙๙ เป็น ร้อยละ ๙๘.๒๒ ($p < .๐๐๑$)

สรุปและข้อเสนอแนะ : การให้บริหารทางเภสัชกรรมส่งผลทำให้การนอนโรงพยาบาล และการมาพ่นยาที่แผนกฉุกเฉินของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังลดลง ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านอื่นๆ เช่น การประเมินผลด้านการให้ความรู้เรื่องโรคและการใช้ยา การประเมินคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย เป็นต้น